

RAPPORT 487

Archeologienota Molenbeersel (Kinrooi), Kleine Scheurestraat

Heraanleg van de schoolomgeving

DEEL II: Programma van maatregelen

Inge Van de Staey, Thomas Himpe en Petra Driesen
Oktober 2017

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden kon enkel een vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek (2017I281) uitgevoerd worden met betrekking tot het volledige terrein, kadastraal gekend als Kinrooi, 2de AFD, SECT D, percelen: 317V, 322S2, 322Y, 317T (deel) en openbaar domein.

Op basis van het bureauonderzoek is het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Op basis van het bureauonderzoek wordt het potentieel op het aantreffen van prehistorische sites, op basis van de topografische kenmerken van het terrein, dat op een aanzienlijke afstand van water (>500 m) gelegen is en zich zo buiten de gradiëntzone bevindt, als laag ingeschat. In de nabije en wijdere omgeving zijn ook geen CAI locaties gekend die duiden op de aanwezigheid van prehistorische artefactensites.

In de nabije en wijdere omgeving zijn geen CAI locaties gekend die duiden op de aanwezigheid van (proto-) historische sites.

Het terrein situeert zich wel net ten noordoosten van de Sint-Leonarduskerk die gebouwd werd in de tweede helft van de 19de eeuw. Oorspronkelijk bezat Molenbeersel echter geen kerk aangezien het grootste gedeelte van het grondgebied tot de parochie Neeritter behoorde. Ter hoogte van het oude centrum van Molenbeersel, ca. 800 m ten zuidwesten van het onderzoeksterrein, bevond zich sinds 1772 wel de Sint-Leonarduskapel.

De Kleine Scheurstraat is met zekerheid vanaf de tweede helft van de 18de eeuw een belangrijke weg in de regio.

Hoewel het terrein op de bodemkaart gekenmerkt wordt door een OB-bodem kan op basis van de in de omgeving aangeduide bodems ook een plaggenbodem ter hoogte van het onderzoeksterrein voorkomen. Het bureauonderzoek wees evenwel uit dat het merendeel van het onderzoeksterrein reeds verstoord is. Een verstoorde bodem werd bij de controleboringen ook ter hoogte van het grasveld aangesneden.

Op basis van deze elementen wordt het potentieel voor het aantreffen van sites vanaf de metaaltijden als laag ingeschat door de vele verstoringen op het terrein.

De Kleine Scheurestraat en de Scheurestraat zijn volledig geroerd ten gevolge van de aanleg van de huidige wegenis en de aanwezige nutsleidingen (ca. 2760 m²). Het zuiden van het onderzoeksterrein is bebouwd (parochiezaal Sint-Isidorus, ca. 670 m²). De overige 2110 m² bestaat uit een grasplein en een toegang naar basisschool de Wieken, de bibliotheek en de sporthal. 1260 m² hiervan is met betonstraatstenen verhard. Een verstoorde bodem werd bij de controleboringen ook ter hoogte van het grasveld (850 m²) aangesneden.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant op een 5540 m² groot terrein de heraanleg van de schoolomgeving ter hoogte van de Kleine Scheurestraat en de Scheurestraat te Molenbeersel (gem. Kinrooi, prov. Limburg). Concreet betreft het hierbij de heraanleg van de wegenis en voetpaden en de aanleg van een parking.

De geplande bodemingrepen bereiken met de heraanleg van de wegenis, de voetpaden en de aanleg van een parking een gemiddelde diepte tot ca. 45 cm onder het maaiveld. Enkel ter hoogte van de aanleg van de riolering en de bufferbekkens (met een diepte van 1,15 tot 1,5 m) zullen plaatselijk diepere afgravingen gebeuren. Op te merken hierbij is dat de riolering wordt gelegd ter hoogte van de reeds bestaande riolering.

1.4 Conclusie

Hoewel op het onderzoeksterrein de aanwezigheid van archeologische sporen niet uitgesloten kan worden, blijkt op basis van het bureauonderzoek en de uitgevoerde controleboringen dat quasi over het gehele terrein een geroerde bodem kan vermoed worden.

De aanleg van de huidige wegenis, alsook de aanleg van nutsleidingen en de bouw van de deels onderkelderde parochiezaal, zullen het oorspronkelijk bodemprofiel aanzienlijk verstoord hebben. De Kleine Scheurestraat en de Scheurestraat zijn volledig geroerd ten gevolge van de aanleg van de huidige wegenis en de aanwezige nutsleidingen (ca. 2760 m²). Het zuiden van het onderzoeksterrein is bebouwd (parochiezaal Sint-Isidorus, ca. 670 m² en deels onderkelderd (ca. 100 m²). De overige 2110 m² bestaat uit een grasplein en een toegang naar basisschool de Wieken, de bibliotheek en de sporthal. 1260 m² hiervan is met betonstraatstenen verhard. Een verstoorde bodem werd bij de controleboringen ook ter hoogte van het grasveld (850 m²) aangesneden.

De bodemingrepen op het terrein zijn met de heraanleg van de wegenis en de aanleg van een parking bovendien in diepte beperkt. Hoewel op bepaalde plaatsen wel een onverstoord bodemprofiel kan aangesneden worden, zijn deze zones onmogelijk in kaart te brengen. Het eventueel aantreffen van bodemsporen bij een vervolgonderzoek zal daarom enkel een versnipperd beeld opleveren. Ook zullen deze sporen, gezien de omgeving van het onderzoeksterrein quasi volledig bebouwd is, onmogelijk in een ruimere context kunnen worden bekeken.

De potentiële kenniswinst voor het huidige terrein is dan ook erg beperkt waardoor de kosten voor de uitvoer van verder onderzoek niet op wegen tegen de baten ervan.

Een Programma van Maatregelen werd dan ook niet opgemaakt.

BIBLIOGRAFIE

BEERTEN, K. (2005) *Technische tekst bij de Quartairgeologische kaart van België. Kaartblad 10-18 Maaseik*. Leuven

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0.

DE CLERCQ W., BASTIAENS W., DEFORCE K., DESENDER K., ERVYNCK A., GELORINI V., HANECA K., LANGOHR R. EN VAN PETEGEM A. (2001) Waarderend en preventief archeologisch onderzoek op de Axxes-locatie te Merelbeke (prov. Oost-Vlaanderen): een grafheuvel uit de Bronstijd en een nederzetting uit de Romeinse periode, *Archeologie in Vlaanderen* VIII, 123 – 164.

DE GEYTER, G. (2001) *Toelichtingen bij de geologische kaart van België. Kaartblad 10-18 Maaseik*. Brussel.

HANECA, K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. EN ERVYNCK A. (2016) Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. (Onderzoeksrapport 48, OE), Brussel.

LANGOHR, L. (2001) L'anthropisation du paysage pédologique agricole de la Belgique depuis le Néolithique ancien – Apports de l'archéopédologie. *Etude et gestion des sols* (8(2)).

SMEETS M. (2009) Archeologische studie van Molenbeersel (gemeente Kinrooi). *Archeo-rapport 11*. Kessel-lo.

TOL A.J., VERHAGEN J.W.H.P. & VERBRUGGEN M. (2012) *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek versie 2.0*.

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERHAGEN, J.W.H.P., RENSINK E. & CROMBÉ PH. (2011) Optimale strategieën voor het opsporen van Steentijdvindplaatsen met behulp van booronderzoek. Een statistisch perspectief (*Rapportage Archeologische Monumentenzorg* 197).

Websites:

dov.vlaanderen.be

klip.agiv.be

<http://cai.onroenderfgoed.be>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695¶m=inhoud&ref=search>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317¶m=inhoud&ref=search>

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/thesaurus>

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121925>

